

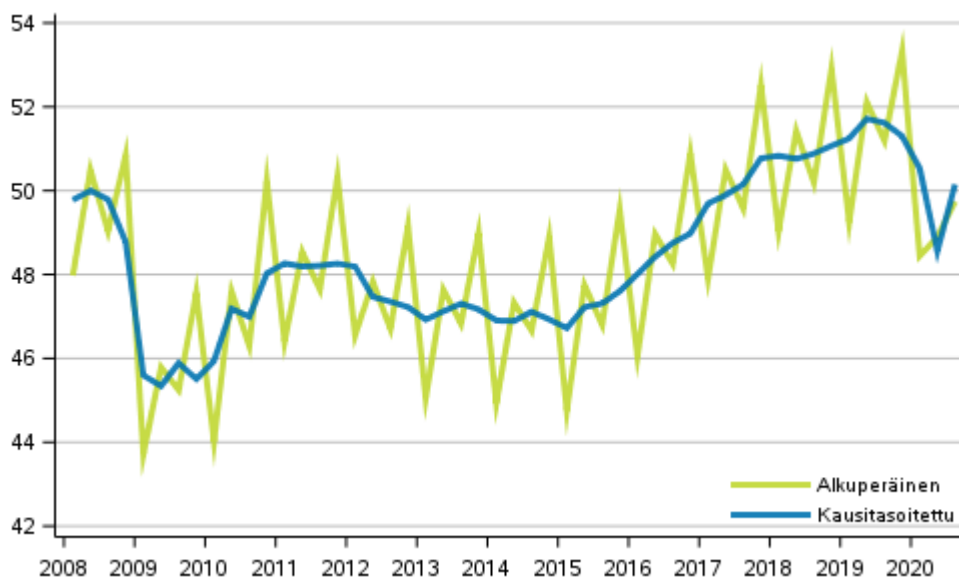
Neljännesvuositilinpito

2020, 3. vuosineljännes

Bruttokansantuote kasvoi 3,3 prosenttia edellisestä neljänneksestä

Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan bruttokansantuotteen volyymi¹⁾ kasvoi heinä-syyskuussa 3,3 prosenttia edelliseen vuosineljännekseen verrattuna. Vuoden 2019 kolmanteen neljännekseen verrattuna työpäiväkorjattu bruttokansantuote pieneni 2,7 prosenttia.

Bruttokansantuote vuosineljänneksittäin, volyymisarja, viitevuosi 2010 (mrd. euroa)

Huhti-kesäkuussa bruttokansantuote supistui tarkentuneiden tietojen mukaan 3,9 prosenttia edellisestä neljänneksestä (oli -4,5 %) ja 6,2 prosenttia vuodentakaisesta (oli -6,4 %).

1) Volyyymi tarkoittaa tietoa, josta hintojen muutosten vaikutukset on poistettu. Viitevuoden 2010 volyymit on ilmaistu suhteessa vuoden 2010 käypähintaiseen (euromääräiseen) tasoon. Muutosprosentit vuodentakaisesta neljänneksestä on laskettu työpäiväkorjatusta aikasarjasta ja muutosprosentit edellisestä neljänneksestä kausitasoitetusta aikasarjasta.

Vuoden 2020 kolmannella neljänneksellä viennin volyymi kasvoi 2,6 prosenttia edellisestä neljänneksestä mutta supistui 12,7 prosenttia vuodentakaisesta. Tuonti kasvoi 4,7 prosenttia edellisestä neljänneksestä mutta supistui 9,8 prosenttia vuodentakaisesta

Yksityisen kulutuksen volyymi kasvoi kolmannella vuosineljänneksellä 2,9 prosenttia edellisestä neljänneksestä mutta pieneni 3,6 prosenttia vuodentakaisesta. Kiinteän pääoman bruttomuodostus eli investoinnit vähenivät 0,3 prosenttia edellisestä neljänneksestä ja 2,0 prosenttia vuodentakaisesta.

Tilastokeskus on julkaissut myös useita eri tilastoja yhdistelevän katsauksen koronakriisin vaikutuksista: <http://www.stat.fi/ajk/koronavirus/koronavirus-ajankohtaista-tilastotietoa/miten-vaikutukset-nakyvat-tilastoissa/talouden-tilannekuva>

Sisällys

Koronakriisi hellitti otettaan heinä-syyskuussa, Suomen taloustilanne edelleen heikko vuodentakaiseen verrattuna.	4
Tuotanto.....	4
Tuonti, vienti, kulutus ja investoinnit.....	6
Työllisyys, palkat ja kansantulo.....	7
Käytettävissä olleet tiedot.....	8

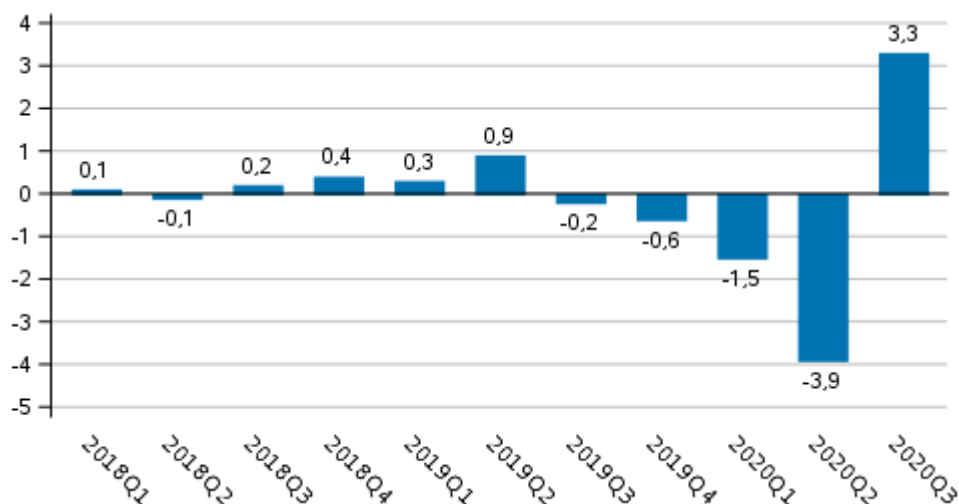
Kuviot

Kuvio 1. Bruttokansantuotteen volyymin muutos edellisestä neljänneksestä (kausitasoitettuna, prosenttia).....	4
Kuvio 2. Toimialojen arvonlisäyksen volyymin muutokset 3. neljänneksellä 2020 vuodentakaisesta (työpäiväkorjattuna, prosenttia)	5
Kuvio 3. Toimialojen arvonlisäyksen volyymin muutokset 3. neljänneksellä 2020 edellisestä neljänneksestä (kausitasoitettuna, prosenttia)	5
Kuvio 4. Tarjonnan ja kysynnän pääerien volyymin muutokset 3. neljänneksellä 2020 vuodentakaisesta (työpäiväkorjattuna, prosenttia)	6
Kuvio 5. Tarjonnan ja kysynnän pääerien volyymin muutokset 3. neljänneksellä 2020 edellisestä neljänneksestä (kausitasoitettuna, prosenttia).....	7
Tietojen tarkentuminen.....	9
Laatuseloste: Neljännesvuositilinpito.....	10

Koronakriisi hellitti otettaan heinä-syyskuussa, Suomen taloustilanne edelleen heikko vuodentakaiseen verrattuna

Bruttokansantuotteen kausitasoitettu volyymi kasvoi heinä-syyskuussa 3,3 prosenttia edellisestä neljänneksestä. Työpäiväkorjattu bruttokansantuote pieneni 2,7 prosenttia vuoden 2019 kolmannen neljänneksen tasolta. Käyvin hinnoin tarkasteltuna työpäiväkorjatun bruttokansantuotteen arvo oli 1,5 prosenttia pienempi kuin vuotta aiemmin.

Kuvio 1. Bruttokansantuotteen volyymin muutos edellisestä neljänneksestä (kausitasoitettuna, prosenttia)

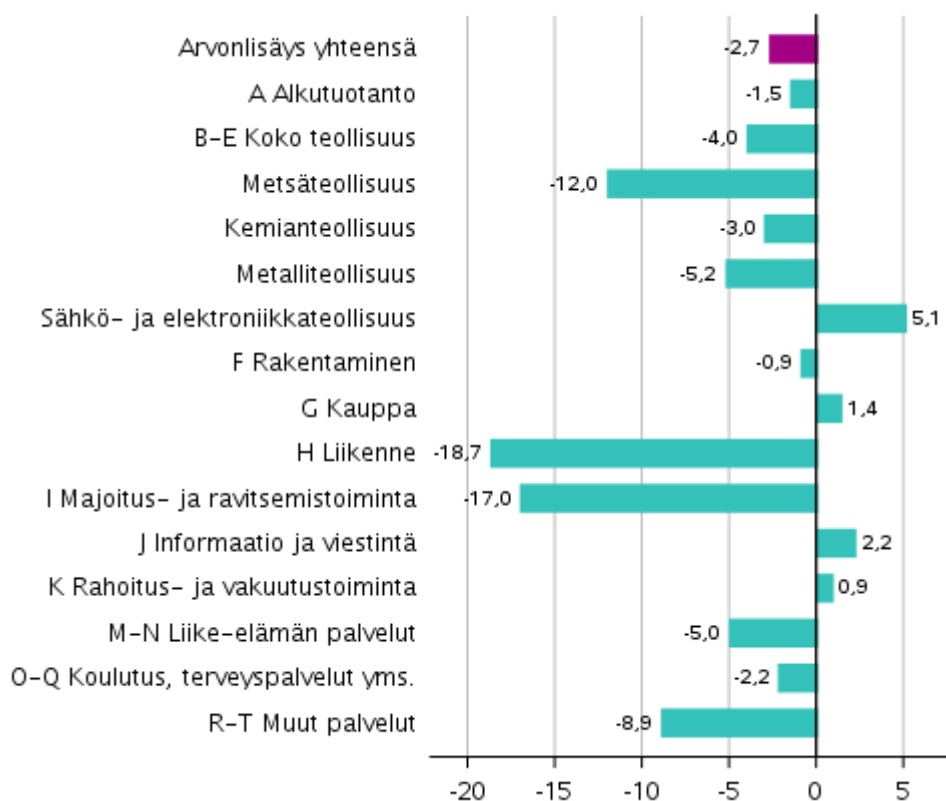

Eurostatin kokoamien ennakkotietojen mukaan EU-alueen bruttokansantuote kasvoi vuoden kolmannella neljänneksellä peräti 11,6 prosenttia edellisestä neljänneksestä. Sekä toisen vuosineljänneksen romahdus että siitä palautuminen kolmannella neljänneksellä olivat Suomessa maltillisempia kuin EU-alueella.

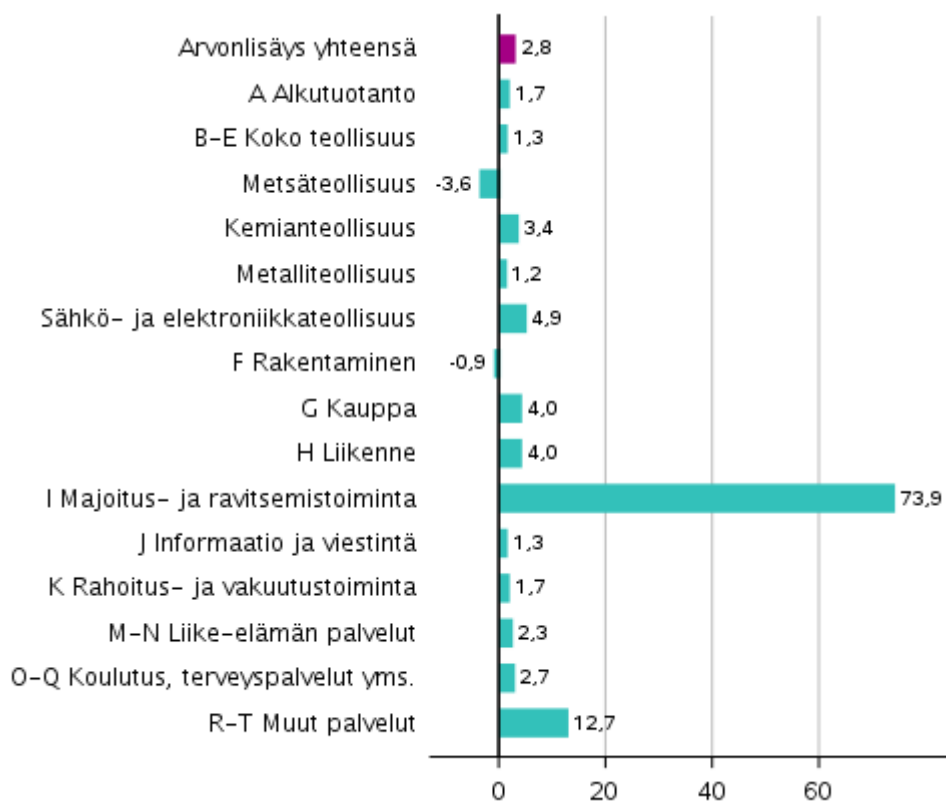
Tuotanto

Kaikkien toimialojen yhteenlasketun arvonlisäyksen volyymi kasvoi 2,8 prosenttia edellisestä neljänneksestä mutta väheni 2,7 prosenttia vuodentakaisesta.

Kuvio 2. Toimialojen arvonlisäyksen volyymin muutokset 3. neljänneksellä 2020 vuodentakaisesta (työpäiväkorjattuna, prosenttia)

Kuvio 3. Toimialojen arvonlisäyksen volyymin muutokset 3. neljänneksellä 2020 edellisestä neljänneksestä (kausitasoitettuna, prosenttia)

Alkutuotannon eli maa-, metsä- ja kalatalouden arvonlisäyksen volyymi pieneni heinä-syyskuussa vuodentakaiseen verrattuna.

Teollisuustoimialojen (ml. kaivostoiminta sekä energia-, vesi- ja jätehuolto) tuotanto kasvoi heinä-syyskuussa edelliseen vuosineljännekseen verrattuna mutta jäi vuodentakaista alemmalle tasolle. Metsä-, kemian- ja metalliteollisuuden toimialat supistuivat vuodentakaiseen verrattuna.

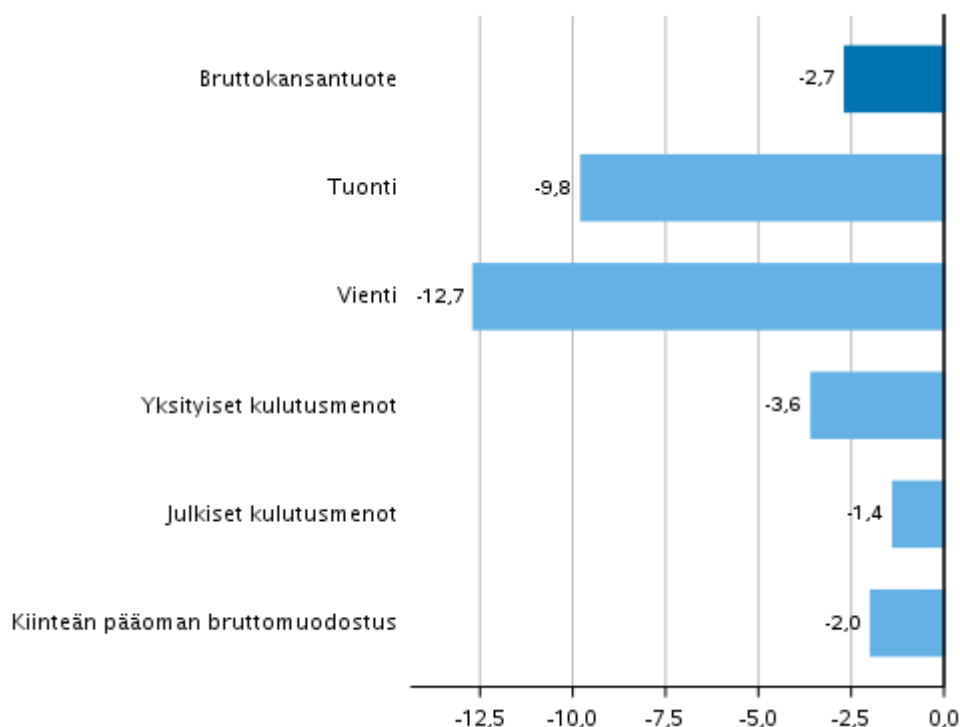
Rakentamisen toimiala on kääntynyt laskuun: maa- ja vesirakentaminen kasvaa edelleen, mutta talonrakentaminen on heinä-syyskuussa vähentynyt sekä edellisestä neljänneksestä että vuodentakaisesta.

Palvelutoimialojen arvonlisäys kasvoi edellisestä neljänneksestä mutta jäi vuoden 2019 kolmannen neljänneksen tasoa pienemmäksi. Koronakriisi on vaikuttanut erityisen voimakkaasti liikenteen sekä majoitus- ja ravitsemistoiminnan toimialoilla. Heinä-syyskuussa nämä toimialat kasvoivat selvästi toisesta vuosineljänneksestä, jolla koronakriisin vaikutukset ovat toistaiseksi olleet rajuimmat. Lähes kaikilla palvelutoimialoilla arvonlisäys jäi kolmannella neljänneksellä kuitenkin vuodentakaista alemmalle tasolle. Kaupan toimiala kasvoi myös vuodentakaisesta etenkin vähittäiskaupan kasvaessa selvästi.

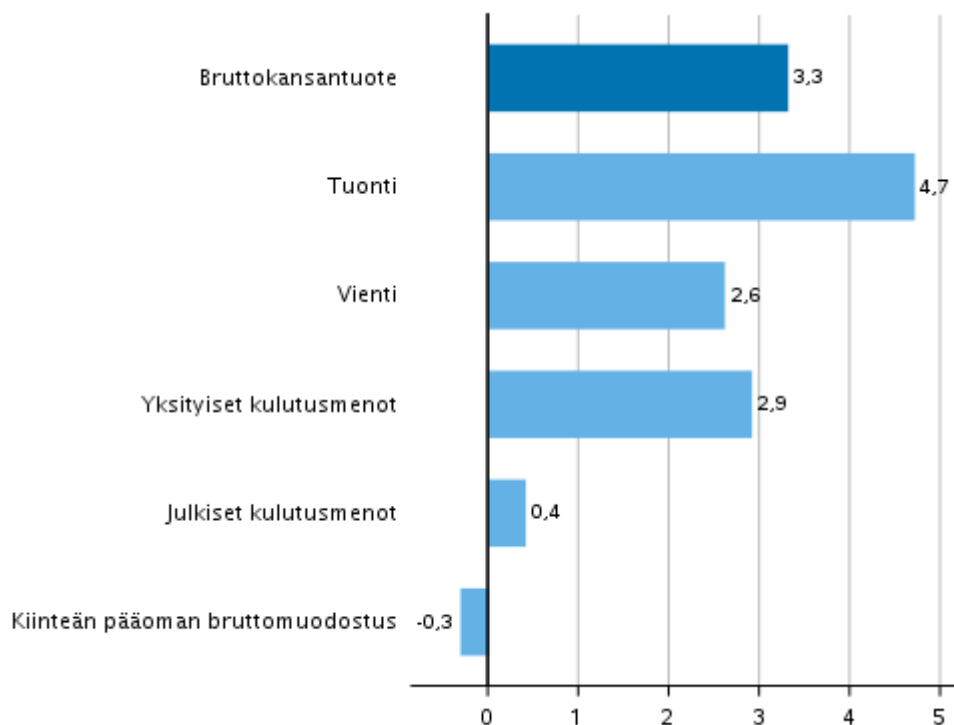
Tuonti, vienti, kulutus ja investoinnit

Kokonaiskysyntä kasvoi heinä-syyskuussa edellisestä neljänneksestä mutta oli edelleen 6,1 prosenttia vuodentakaista alemmalla tasolla. Kaikki kysyntäerät supistuivat vuodentakaisesta. Investoinnit vähenivät myös edelliseen neljännekseen verrattuna.

Kuvio 4. Tarjonnan ja kysynnän pääerien volyymin muutokset 3. neljänneksellä 2020 vuodentakaisesta (työpäiväkorjattuna, prosenttia)

Kuvio 5. Tarjonnan ja kysynnän pääerien volyymin muutokset 3. neljänneksellä 2020 edellisestä neljänneksestä (kausitasoitettuna, prosenttia)

Viennin volyyymi kasvoi heinä-syyskuussa kolme ja tuonti viisi prosenttia edellisestä neljänneksestä. Vuodentakaiseen verrattuna vienti väheni 13 prosenttia ja tuonti kymmenen prosenttia. Palveluiden ulkomaankauppa on kärsinyt koronakriisistä enemmän kuin tavaroiden vienti ja tuonti, ja vaikutus näkyy edelleen kolmannella vuosineljänneksellä: palveluiden vienti väheni 31 prosenttia ja palveluiden tuonti 22 prosenttia vuodentakaisesta, kun tavaroiden vienti väheni kolme ja tavaroiden tuonti neljä prosenttia. Alenevien hintojen myötä tavaroiden viennin arvo jäi käyvin hinnoin tarkasteltuna kuitenkin yhdeksän prosenttia ja tavaroiden tuonnin arvo 12 prosenttia vuodentakaisesta alemmalle tasolle.

Yksityinen kulutus kasvoi heinä-syyskuussa kolme prosenttia edelliseen neljännekseen verrattuna mutta jäi vuodentakaisesta alemmalle tasolle. Eniten kasvoi kulutus kestokulutustavaroihin, kulutus palveluihin jäi seitsemän prosenttia vuodentakaisesta alemmalle tasolle. Julkiset kulutusmenot kasvoivat hieman edellisestä neljänneksestä mutta jäivät edellisvuoden kolmatta neljänneksestä alemmalle tasolle.

Kiinteän pääoman bruttomuodostus eli investoinnit vähenivät sekä edellisestä että vuodentakaisesta neljänneksestä. Julkiset investoinnit kasvoivat 15 prosenttia, mutta yksityiset investoinnit vähenivät viisi prosenttia vuoden 2019 kolmanteen neljännekseen verrattuna. Kone-, laite- ja kuljetusvälineinvestoinnit kasvoivat edellisestä neljänneksestä mutta jäivät vuodentakaisesta alemmalle tasolle. Talorakennusinvestoinnit vähenivät, mutta maa- ja vesirakennusinvestoinnit kasvoivat selvästi. Investoinnit tutkimukseen ja kehittämiseen kasvoivat hieman vuodentakaisesta.

Työllisyys, palkat ja kansantulo

Työllisten määrä väheni heinä-syyskuussa 2,0 prosenttia ja tehtyjen työtuntien määrä 0,4 prosenttia vuodentakaisesta. Edelliseen neljännekseen verrattuna työtuntien määrä kasvoi 2,4 prosenttia.

Työttömyysaste oli heinä-syyskuussa Tilastokeskuksen työvoimatutkimuksen mukaan 7,7 prosenttia, kun se viime vuoden vastaavana aikana oli 6,0 prosenttia

Kansantalouden nimellinen palkkasumma kasvoi heinä-syyskuussa 2,2 prosenttia edellisen neljänneksen tasolta mutta pieneni 0,1 prosenttia vuodentakaiseen verrattuna. Työnantajien maksamat sosiaaliturvamaksut vähenivät 1,3 prosenttia vuodentakaisesta.

Toimintaylijäämä (netto), joka vastaa liikekirjanpidossa karkeasti liikevoittoa, kasvoi kolmannella vuosineljänneksellä 0,4 prosenttia vuodentakaisesta. Bruttokansantulo oli käyvin hinnoin 2,5 prosenttia pienempi kuin vuotta aiemmin.

Käytettävissä olleet tiedot

Vuosineljänneksen ennakkotiedot perustuvat 24.11.2020 käytettävissä olleisiin lähdetietoihin talouskehityksestä. Vuositason tiedot 1990–2019 vastaavat 18.9.2020 julkaistuja kansantalouden tilinpidon tietoja, paitsi ulkomaat-sektorin tiedot (tuonti, vienti, ensitulot ulkomailta/ulkomaille), jotka ovat voineet tarkentua. Vuositietoja 2019 tarkennetaan 18.12.2020, jolloin myös neljännesvuositilinpidon tietokantataulukot päivitetään.

Vuoden 2020 neljättä neljänestä koskevat kansantalouden tiedot julkaistaan 26.2.2021. Pikaennakko bruttokansantuotteen kehityksestä loka-joulukuussa julkaistaan [Tuotannon suhdannekuvaajan](#) joulukuun tietojen yhteydessä 16.2.2021.

Neljännesvuositiedot voivat täsmäytys- ja kausitasoitusmenetelmistä johtuen tarkentua hieman jokaisen julkistuksen yhteydessä. Suurimmat tarkentumiset tapahtuvat kuitenkin neljänneksen julkistusta seuraavien 2–3 vuoden aikana, koska vuositilinpidon lopulliset tiedot julkaistaan noin kahden vuoden viiveellä tilastovuoden päättymisestä. Kausitasoitettut ja trendiaikasarjat tarkentuvat aina uusien havaintojen myötä riippumatta alkuperäisen aikasarjan tarkentumisesta.

Laatuseloste on nähtävissä Tilastokeskuksen sivuilla: [Laatuseloste](#).

[Kansantalouden neljännesvuositilinpidon menetelmäkuvaus](#).

Tietojen tarkentuminen

Bruttokansantuotteen volyymin muutoksen tarkentuminen

		1. julkistus	Edellinen julkistus	Uusin julkistus	Tarkentuminen, %-yks.
Kausitasoitettu, muutos edellisestä neljänneksestä, %	2019Q3	0,7	0,3	-0,2	-0,9
	2019Q4	-0,8	-0,3	-0,6	0,2
	2020Q1	-0,9	-1,9	-1,5	-0,6
	2020Q2	-4,5	-4,5	-3,9	0,6
Työpäiväkorjattu, muutos vuodentakaisesta, %	2019Q3	2,2	1,7	1,7	-0,5
	2019Q4	0,4	0,8	0,7	0,3
	2020Q1	-1,1	-1,3	-1,7	-0,6
	2020Q2	-6,4	-6,4	-6,2	0,2

Viennin volyymin muutoksen tarkentuminen

		1. julkistus	Edellinen julkistus	Uusin julkistus	Tarkentuminen, %-yks.
Kausitasoitettu, muutos edellisestä neljänneksestä, %	2019Q3	0,5	2,2	1,8	1,3
	2019Q4	2,5	1,4	2,0	-0,5
	2020Q1	-7,4	-7,0	-5,7	1,7
	2020Q2	-8,7	-8,7	-11,1	-2,4
Työpäiväkorjattu, muutos vuodentakaisesta, %	2019Q3	5,3	9,2	9,2	3,9
	2019Q4	8,2	9,2	9,7	1,5
	2020Q1	-8,5	-7,9	-5,8	2,7
	2020Q2	-12,0	-12,0	-12,5	-0,5

Tuonnin volyymin muutoksen tarkentuminen

		1. julkistus	Edellinen julkistus	Uusin julkistus	Tarkentuminen, %-yks.
Kausitasoitettu, muutos edellisestä neljänneksestä, %	2019Q3	1,2	0,4	0,6	-0,6
	2019Q4	-1,4	-2,0	-2,0	-0,6
	2020Q1	-3,5	-1,6	0,2	3,7
	2020Q2	-9,8	-9,8	-12,6	-2,8
Työpäiväkorjattu, muutos vuodentakaisesta, %	2019Q3	4,2	4,0	5,1	0,9
	2019Q4	-0,6	-0,6	0,2	0,8
	2020Q1	-4,1	-1,7	0,7	4,8
	2020Q2	-12,7	-12,7	-13,9	-1,2

Bruttokansantuotteen volyymin muutoksen tarkentuminen keskimäärin 2014Q1 alkaen, %-yksikköä

	Revisioiden itseisarvojen keskiarvo	Revisioiden keskiarvo
Kausitasoitettu, muutos edellisestä neljänneksestä	0,4	0,1
Työpäiväkorjattu, muutos vuodentakaisesta	0,7	0,2

Laatuseloste: Neljännesvuositilinpito

1. Tilastotietojen relevanssi

Suomen kansantalouden neljännesvuositilinpito perustuu Euroopan kansantalouden tilinpitojärjestelmään (EKT2010) ja sen kanssa yhdenmukaiseen maailmanlaajuiseen System of National Accounts 2008 -järjestelmään.

Kansantalouden neljännesvuositilinpito kuvaa systemaattisesti Suomen taloutta samoin käsittein ja määritelmin kuin kansantalouden vuositilinpito, mutta aggregoidummalla tasolla. Taloutta kuvataan niin tuotannon, kysynnän kuin tulonmuodostuksen näkökulmista. Tarkastelu sisältää käypähintaiset tiedot sekä ketjutetut volyymitiedot viitevuotena 2010.

2. Tilastotutkimuksen menetelmäkuvaus

Neljännesvuositilinpito on johdettu tilasto. Sen laadinta perustuu erilaisiin taloudellista kehitystä kuvaaviin tilastoihin ja lähdeaineistoihin, joita Tilastokeskus ja muut laitokset tuottavat. Vuositason tiedot ovat kansantalouden vuositilinpidon mukaisia.

Toimialoittaiset arvonlisäykset summataan koko kansantalouden perushintaiseksi bruttoarvonlisäykseksi, johon lisätään tuoteverot ja vähennetään tuotetukipalkkiot, jolloin päästään markkinahintaiseen bruttokansantuotteeseen.

Kansantalouden kokonaistarjonnan ja -kysynnän erotuksena näytetään tilastollinen ero. Tulonäkökulmasta laskettuna residuaaliksi jää toimintaylijäämä ja sekatalo.

Kausitasoitus tehdään TRAMO/SEATS-menetelmällä. Käypähintaisten sarjojen osalta kausitasoitettujen alasarjat summataan aggregaattitaso sarjoiksi. Volyymiaikasarjat kausitasoitetaan kaikki erikseen. Tiedoille tehdään työ-/kauppapäiväkorjaus, mikäli tarpeellista. Alkuperäisten aikasarjojen lisäksi tietokantataulukoissa on saatavilla työpäiväkorjatut sarjat, kausitasoitettut (ja työpäiväkorjatut) sarjat sekä trendisarjat. Lisätietoa kausitasoituksesta: http://tilastokeskus.fi/til/tramo_seats_fi.html

3. Tietosisältö, luokitukset, lähteet ja tietojen tarkkuus

Tiedot arvonlisäyksestä julkaistaan 21 toimialan tarkkuudella koko kansantalouden tasolla, lisäksi julkaistaan toimialoista muodostettuja aggregaatteja (esim. palvelut). Tiedot työllisyydestä, työtunneista ja maksetuista palkoista sekä työnantajan sosiaaliturvamaksuista julkaistaan 11 toimialan tarkkuudella. Joitain aggregaattitaso tietoja on jaettu yksityiseen ja julkiseen sektoriin. Investoinnit eli kiinteän pääoman bruttomuodostus on jaettu rakennuksiin, koneisiin, laitteisiin ja kuljetusvälineisiin sekä aineettomiin investointeihin. Kotitalouksien kulutuksessa on käytössä kestävyysluokkajako (kestävät, puolikestävät ja lyhytikäiset tavarat, palvelut, turismimenot nettona).

Tarkempi kuvaus käytetyistä laskentamenetelmistä ja tietolähteistä on saatavilla tilaston menetelmäkuvauksessa: <http://stat.fi/til/ntp/men.html>.

Kansantalouden neljännesvuositilinpidon tiedot tarkentuvat pääosin kolmesta syystä: Ensimmäkin laadinnassa käytettävät lähdeaineistot saattavat tarkentua tai ne saadaan käyttöön vasta ensijulkistuksen jälkeen. Toiseksi neljännesvuositilinpidon tiedot täsmäytetään vastaamaan aina uusimpia käytettävissä olevia vuositilinpidon tietoja, jolloin kaikki muutokset kansantalouden tilinpidon vuositiedoissa tarkentavat myös neljännesvuositilinpitoa. Kolmanneksi neljännesvuositilinpidon laadinnassa käytetyt täsmäytys- ja kausitasoitusmenetelmät käsittelevät koko aikasarjan yhdellä kertaa, jolloin lähdeaineiston tarkentuminen yhdellä vuosineljänneksellä tai vuositiedon muutos voi tarkentaa myös muiden vuosineljännesten tietoja neljää edellistä vuotta koskien.

Suurimmat tarkentumiset tapahtuvat ensijulkistusta seuraavien 2–3 vuoden aikana, sillä vuositilinpidon tiedot tulevat lopullisiksi noin kahden vuoden viiveellä tilastovuoden päättymisestä. Tämän jälkeen tietojen tarkentuminen on yleensä vähäistä. Tarkentumisten suurusluokka on esitetty revisiotaulukoissa: <http://tilastokeskus.fi/til/ntp/rev.html>

4. Julkaistujen tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Tiedot julkaistaan viimeistään 60 päivää kunkin vuosineljänneksen päättymisen jälkeen. Tiedot ovat ennakkollisia ja niitä tarkennetaan aina julkaistaessa uusi vuosineljännes. Tiedot muutetaan vastaamaan vuositilinpidoon tietoja aina uusien vuositietojen valmistuttua.

StatFin-tietokantataulukoiden tietoja päivitetään aina tilaston [sektoritilit neljännesvuosittain](#) julkaisun yhteydessä (maaliskuussa noin 75 päivän viiveellä ja muina vuosineljänneksinä noin 85 päivän viiveellä). Tarkemmat julkaisuajat: <http://tilastokeskus.fi/til/ntp/tjulk.html>

5. Tietojen saatavuus ja läpinäkyvyys/selkeys

Tiedot julkistetaan Tilastokeskuksen internetsivuilla: <http://tilastokeskus.fi/til/ntp/index.html>.

6. Tilastojen vertailukelpoisuus

Tiedot ovat vertailukelpoisia kaikkiin ESA2010- ja SNA2008-mukaisiin kansantalouden tilinpidoon tietoihin. Neljänneksittilinpidoon aikasarjat alkavat vuodesta 1990.

7. Selkeys ja eheys/yhtenäisyys

Kansantalouden neljännesvuositilinpito on johdettu tilasto, jossa yhden tiedon arviointiin voidaan käyttää monia eri lähdetilastoja. Kansantalouden tilinpito onkin ainoa käytettävissä oleva yhtenäinen tilasto talouden kehityksestä. Tästä johtuen neljännesvuositilinpidoon tiedoissa saattaa olla eroja lähdetilastoihin verrattuna.

Lisätietoja

Samu Hakala 029 551 3756

Antti Kosunen 029 551 3613

Vastaava osastopäällikkö:

Mari Ylä-Jarkko

kansantalous.suhdanteet@tilastokeskus.fi

www.tilastokeskus.fi

Lähde: Kansantalouden tilinpito 2020, 3. neljännes. Tilastokeskus

Asiakaspalaute: www.tilastokeskus.fi/palaute